

SETKÁNÍ S KNIHOU

20 výjimečných dívek, které změnily svět

Rosalba Troiano

Metodiku zpracovala:	Mgr. Martina Benedikovičová, ZŠ Fryčovice
Konzultace:	Mgr. Petra Strnadlová, ZŠ Fryčovice
Věková kategorie:	5. – 6. ročník
Zaměření (cíl, obsah) lekce:	vyhledávání informací v textu, zachycení pocitů postavy, metody RWCT
Vyučovací předměty:	český jazyk, výtvarná výchova
Bibliografie:	TROIANO, Rosalba. <i>20 výjimečných dívek, které změnily svět</i> . Neobyčejné příběhy. Praha: Rebo International CZ, 2018. ISBN 978-80-255-1100-8.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Stručný obsah

Knížka originálním a poutavým způsobem představuje malým a mladým čtenářům a čtenářkám významné ženy, které se proslavily v oblasti vědy, umění, politiky nebo například sportu. Jejich životní příběhy jsou vyprávěny v první osobě formou autobiografie, která čtenáře snadno vtáhne do vyprávění a přiblíží jim neobyčejné osudy i úspěchy žen jako Coco Chanel, Edith Piaf nebo Agatha Christie. Co na této knize zaujme na první pohled, jsou překrásné celostránkové ilustrace.

zdroj: <https://www.databazeknih.cz/knihy/20-vyjimecnych-divek-ktere-zmenily-svet-393924>

O autorovi

Rosalba Troiano se narodila v Janově v roce 1963 a začala jako malé dítě číst slavné i neznámé dětské básně a pohádky pro děti. A proto velmi brzy napsala své první rýmující se příběhy o čarodějnicích a strašidlech.

V dospělosti pracovala jako návrhářka divadelních kostýmů, rekvizitářka, textařka pro divadla i televizi. Navrhovala i kulisy a sochy pro hudební díla, televizní pořady a reklamy. V roce 1995 náhodou znovu otevřela starou zásuvku plnou slov a přemýšlela o přeměně své lásky k poezii a psaní na něco konkrétnějšího. Zrodila se spolupráce s některými skupinami spisovatelů a začala se účastnit různých veřejných čtení, představení a akcí týkajících se psaní a poezie. Od roku 2004 se věnuje zejména tvorbě pro děti.

zdroj: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/rosalba-troiano-129314>

Předpokládaná délka práce s knihou – 2-3 vyučovací hodiny

EVOKACE

- Hra **Rychlí špióni** – Učitel rozdělí žáky do skupin po 4. Učitel na nějaké místo ve třídě, kde skupiny nevidí (např. za tabulí), nachystá lístečky se 4 klíčovými slovy (např. kuchař, prodavačka, strojvedoucí, spisovatel), lístečky jsou otočené, aby text nebyl vidět. Za tabulí chodí jednotliví špióni z dané skupinky, otočí si jeden lístek, přečtou si slovo, lístek otočí zpět a vrací se ke své skupince, úkolem těchto žáků je toto klíčové slovo sdělit své skupině, avšak pouze pantomimou. Postupně se vystřídají všichni žáci z jednotlivých skupinek. Pokud mají skupinky všechny 4 indicie, mohou hádat, čeho se bude hodina týkat. Skupina, která uhádla, se přihlásí a nevykřikuje. Necháváme tak čas na rozmyšlenou ostatním skupinám. Správná odpověď: POVOLÁNÍ.
- Aktivita ve skupinách – **Alfabox** – Žáci dostanou pracovní list s předtištěným alfaboxem. Jejich úkolem je v časovém limitu (např. 2 min) doplnit do alfaboxu k jednotlivým písmenům povolání. Cílem je mít vyplněný celý alfabox.
- Po uplynutí časového limitu se žáků zeptáme náhodně na některá písmena z alfaboxu, popř. se žáků zeptáme, zda měli s některým políčkem problém, ostatní skupiny mohou pomoci.
- Následně s žáky odhalíme téma dnešní hodiny. „Už víme, že dnešním tématem bude nějaké povolání, někteří z vás jej možná máte ve svém alfaboxu u písmene M.“ Ukážeme žákům obrázky:

- Téma hodiny - Malířka

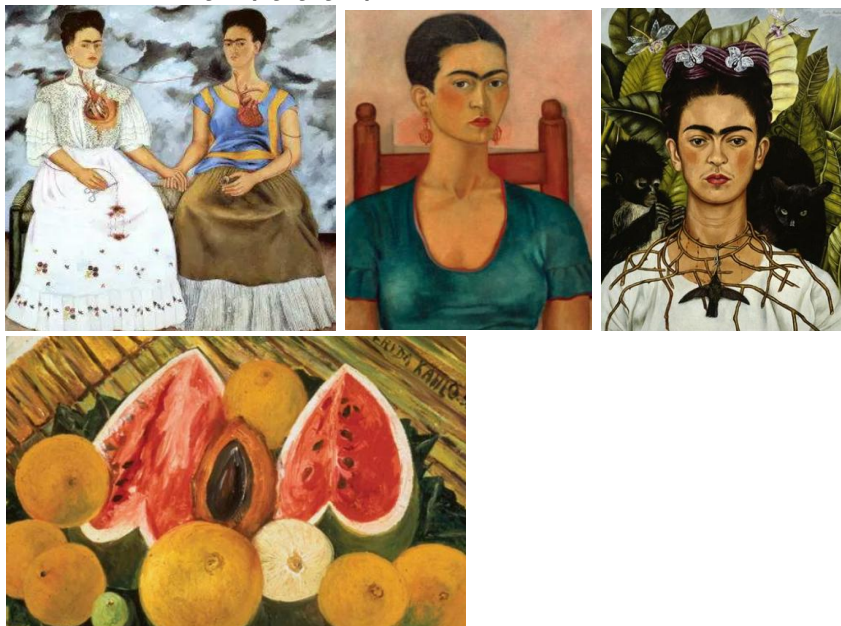
UVĚDOMĚNÍ

- Sdělíme žákům, že budeme pracovat s knihou *20 výjimečných dívek, které změnilly svět*. Jedna z kapitol této knihy se týká malířky, která se jmenovala Frida Kahlo. Ukážeme žákům knihu, neukazujeme jim zatím ale ilustrace. Žákům rozdáme nakopírované texty. V textu jsou obrázky hvězdiček, které vyznačují, po kterou část s žáky čteme. Pak následuje úkol. Dále žákům rozdáme pracovní listy.

- Čteme první část (po červenou hvězdičku). Žáci odpovídají na první úkol z pracovního listu. *Jakým zvířetem bys chtěl/-a být a proč?* Poté vyzveme žáky, aby sdíleli své odpovědi.
- Čteme druhou část (po zelenou hvězdičku). Žáci odpovídají na druhý úkol. *Popiš, jak se cítila Frida a jaká byla v období dospívání. Můžeš použít přídavná jména, která jsou použita v této části.* Následuje sdílení.
- Čteme třetí část (po modrou hvězdičku). Následuje třetí úkol. *Vyber ilustraci, která zachycuje malířku Fridu.* Zeptáme se žáků, jakou možnost vybrali a proč.
- Čteme čtvrtou část (po oranžovou hvězdičku). V pracovním listu žáci odpovídají na další úkol. *Co vše se objevovalo na obrazech Fridy. Vyhledej v textu.* Následuje sdílení, nejdříve ve dvojicích, potom společné.
- Dočteme text do konce.

REFLEXE

- V závěru žáci vyplní v pracovním listu poslední úkol. Mají na výběr. Buď zpracují pětílístek týkající se Fridy nebo životabáseň.
- Další náměty k reflexi – Ve výtvarné výchově žáci namalují autoportrét Fridy Kahlo nebo nějaký její jiný obraz.

Podobným způsobem můžeme zpracovat jakoukoliv osobnost z knihy.

PRACOVNÍ LIST PRO SKUPINOVOU PRÁCI

ALFABOX

A	B	C	Č	D
E	F	G	H	CH
I	J	K	L	M
N	O	P	R	Ř
S	Š	T	U	V
Z	Ž			

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKY – SAMOSTATNÁ PRÁCE

1. *Jakým zvířetem bys chtěl/-a být a proč?*

<hr/> <hr/>

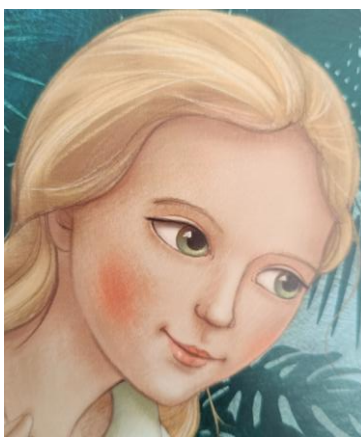
2. *Popiš, jak se cítila Frida a jaká byla v období dospívání. Můžeš použít přídavná jména, která jsou použita v této části.*

<hr/> <hr/>
----

3. *Vyber ilustraci, která zachycuje malířku Fridu.*

A)

B)

C)

D)

4. Co vše se objevovalo na obrazech Fridy. Vyhledej v textu.

_____
_____

5.

Pětílístek

TÉMA	<u>FRIDA KAHLO</u>			
JAKÁ BYLA?	_____			
CO DĚLALA?	_____	_____	_____	
VĚTA O 4 SLOVECH	_____	_____	_____	_____
SYNONYMUM, METAFORA K TÉMATU	_____			

Životabáseň

Byla jsem Frida Kahlo

Nerada jsem prozrazovala, že.....

Mým domovem bylo.....

Snila jsem o .....

Bála jsem se.....

Trápilo mě, když .....

Milovala jsem .....

TEXT

Frida Kahlo

Malířka

Coyoacán – Mexico City, Mexiko 1907 – 1954

Mimořádná dívka, která v dospělosti radostně malovala život i smrt.

Kdybych se měla narodit znovu, možná bych chtěla být opice. Malá opička, silná a veselá, zvědavá a možná i trochu zlomyslná. To je dobrý vtip, ne? A nikdy bych se nezastavila. Možná proto, že mým největším přáním vždycky bylo kopat nohama, běhat a skákat, jak se mi zachce.

Když mi bylo šest, onemocněla mi pravá noha. Ležela jsem v posteli celých devět měsíců, ale ta nešťastná noha zůstala navždy mnohem tenčí a slabší. Abych ji posílila, naučila jsem se jezdit na kole a bruslit, ale moje kamarádky se mi přesto vždycky posmívaly: „Frida-dřevěná-noha, Frida-dřevěná-noha!“ pokřikovaly na mě. 🌸

Připadala jsem si jiná a taky velmi osamělá. I když jsem nohu schovávala do kalhot nebo pod dlouhou mexickou sukni, hodně jsem kvůli téhle části těla vytrpěla.

V osmnácti jsem se zapsala na Přípravnou školu v Mexico City. Navzdory všemu jsem byla veselá a bystrá dívka, s vášní pro politiku a revolučním duchem. V těch letech moje země prožívala období velkých změn a já jsem se cítila být nedílnou součástí všeho dění. 🌿

Jednoho hrozného dne jsem měla vážnou nehodu v autobuse, kterým jsem jela domů. Měla jsem zlomeniny a mnohočetná zranění zad, nohou a pánve a musela jsem více než rok zůstat v posteli. Nemohla jsem sedět, jen ležet a bolesti byly tak silné, že se to skoro nedalo vydržet.

Abych se nenudila a necítila se tak sama, otec a matka mi dali zvláštní stojan, který se dal upevnit k posteli, koupili mi barvy a štětce a především velké zrcadlo připevněné k rámu postele, abych se mohla z polštáře dívat kolem sebe, aniž bych musela hýbat hlavou.

A tak vznikl můj první obraz – autoportrét. Sebe jsem koneckonců znala nejlépe a malířský stojan bylo jediné, co jsem měla na dosah ruky! Říkám to žertem, ale mohu vás ujistit, že i v následujících portrétech se odrážela spousta bolesti a utrpení, kterým jsem si prošla. A jak by taky ne?

Nejsem nemocná. Jsem rozbitá. Ale jsem šťastná, pokud mohu malovat.

V obrazech jsem se snažila zachytit samu sebe, jaká jsem byla: výrazné černé oči, husté obočí, které se spojovalo u kořene nosu... Možná jsem nebyla krásná, ale určitě jsem byla výrazný typ. A chtěla jsem vyjádřit, že nehoda a osamělost mi sice zlomily kosti a dokonce i srdce, ale nezlomily mě samotnou. Já, Frida, jsem byla stále celá: plná radosti a života. 🌸

Když jsem konečně mohla vstát, šla jsem k Diegu Riverovi, jednomu z nejslavnějších malířů obrazů a nástěnných maleb té doby, a ukázala jsem mu svou práci. „Mám talent?“ zeptala jsem se. „Musím to vědět: moje rodina potřebuje peníze a já jim chci pomoci.“

Rivera byl velký tlustý muž, který připomínal slona, zatímco já jsem byla malá na výšku a slabá jako ptáček. Byl už dvakrát ženatý, ale byl také známý jako lamač ženských srdcí.

Vypadal ohromeně. Řekl mi: „Jsi skvělá umělkyně, Frido. Nikdo nedokáže na plátnech zachytit tolik poezie tak srdcervoucím způsobem.“

Chceš být jako Frida? Miluj život a navzdory všemu buď silná a šťastná.

A pak mezi námi něco přeskočilo. O něco později jsme se vzali, a navzdory tomu, že naše povahy na sebe neustále narážely, jsme se už nerozešli.

Casa Azul, „Modrý dům“, kde jsem se narodila, žila a kde je dnes muzeum věnované mým obrazům, byl můj život s Diegem najednou naplněný tornádem emocí.

Obklopila jsem se opicemi, papoušky, pávy a květinami. A malovala jsem: neustále jsem malovala. Moc bych si byla přála mít dítě, ale kvůli nehodě jsem ho mít nemohla. I tuto svoji bolest jsem dala do svých obrazů, stejně jako jsem namalovala lesklou a strašnou konstrukci, kterou jsem musela nosit kvůli zlomenině zad.

Ačkoli jsem měla po otci německé kořeny, ve svém nitru jsem se cítila být Mexičankou – a ve svých obrazech jsem zachycovala i prvky lidových tradic nebo přírodu, která mě obklopovala: kostry, které děti používaly k oslavě Dne mrtvých, vycpané rytíře, kteří symbolizovali mexického hrdinu Pancho Villu, rostliny a zvířata.

A pak jsem malovala svůj obličej a své tělo, svědky mých fyzických utrpení, ale i cesty setkání a krásné či ošklivé příhody, které jsem zažívala.

Kritici mé obrazy označovali za surrealistické, ale já jsem s tím nikdy nesouhlasila.

Surrealisté zobrazovali sny a imaginární světy, zatímco já jsem na plátně velice realisticky zachycovala všechno, co se dělo v mém nitru. Když jsem se cítila smutná a slabá, malovala jsem o to usilovněji, bojovala jsem jako lev s postižením svých zad, kvůli kterému jsem musela nosit železný krunýř, aby záda udržoval vzpřímená a s postižením nohy, které mě donutilo chodit s hůlkou. 🌟

V roce 1932 jsem měla velkou výstavu v Mexico City. Musela jsem ležet v posteli a doktor mi zakázal vstávat, ale já jsem tam stejně šla. Prostě jsem se nechala na výstavu odnést i s postelí a se vším. Když mě uviděl doktor, dal se do smíchu, připil si se mnou a s Diegem jsme tam zůstali až dlouho do noci.

Do svých portrétů jsem dávala lásku, ten nejsilnější cit, který jsem znala. Milovala jsem lásku a milovala jsem život.

Snažila jsem se žít svůj život jako by to byla píseň: zpívala jsem vesele a hlasitě, jako by ji zpívala ta nejroztomilejší, nejveselejší a nejdrzejší z mých opiček.

Tento materiál vznikl v rámci projektu Místní akční plán Frýdek-Místek IV a je veřejně dostupný pod otevřenou licencí Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0), která umožňuje jeho volné šíření a úpravy za podmínky uvedení autora a zachování stejné licence.